6. COM EL TEISME S'APODERÀ DEL CRISTIANISME

Resum lliure. Analitzem aquests 21 punts i vegem quines conseqüències en surten

1. *"La fe sembla haver-se transformat en un credo que hem de creure; la devoció al Crist en cristologia; l'esperança del Regne en doctrina d'immortalitat; la profecia en aprenentatge teològic; els ministeris en clergat; els miracles en atributs sacerdotals;* ***l'esperit s'ha fet llei****."* Adolf Von Harnack, historiador de l'Església.

2. Cinquanta anys després de Jesús, sorgí **l'evangeli de Mateu**, escrit a principis dels anys 80. El text amplifica la interpretació teista de Jesús. Mateu relata el miraculós naixement de Jesús, ressaltat amb un senyal espectacular: una estrella guia els seus seguidors al seu destí. Cita les Escriptures jueves per indicar que els fets ocorren d'acord amb el pla diví. Jesús, des del seu naixement, no era realment humà, sinó l'encarnació d'una divinitat teista. El seu pare és l'Esperit Sant i la seva mare una verge; ho interpreta des de paraules d'Isaïes: *"Doncs ara el Senyor us donarà un senyal: la noia que ha d'infantar tindrà un fill, i li posarà el nom d'Emmanuel, que vol dir: "Déu amb nosaltres"* (Isaïes 7:14). Els mags, no jueus, troben l'infant i li donen regals: or com a rei, encens com a déu i mirra símbol de patiment i mort.

3. Marc havia deixat lectures per a **l'any litúrgic jueu** entre Rosh Hashanah i Pasqua. Mateu decidí abastar tot el calendari jueu amb lectures cristianes. Va fer correspondre la crucifixió al sacrifici de Pasqua i la resurrecció al diumenge posterior.

4. **La Pentecosta -** literalment "cinquanta dies després de Pasqua"- provenia d'un dia sant cananeu que marcava la primera collita del blat. Els jueus li donaren nova connotació, celebrant el gran regal de la Torà; recordaven Moisès a la muntanya del Sinaí. Mateu creà un episodi encaixat en la Pentecosta jueva; Jesús, com Moisès, puja a una muntanya i dona una nova interpretació a la Llei amb frases curtes i fàcils de recordar que avui coneixem com *Benaurances* i *Sermó de la Muntanya*.

5. **El *Sermó de la Muntanya*** (Mateu 5-7) comenta les *Benaurances* (Mateu 5:1-11). Segueix el llarg Salm 119, que oferia un segment cada tres hores a la vigília jueva; Mateu prepara el "sermó" per a les vuit parts de la vigília cristiana de 24 hores. Retrata Jesús reinterpretant Moisès: "*Ja sabeu que es va dir... però jo us dic*".

6. Mateu amplia el model de Marc i enalteix el **poder miraculós de Jesús**. Els esdeveniments finals de la vida de Jesús també són miraculosos: un terratrèmol, s'obren els sepulcres dels sants, els cossos dels morts entren a Jerusalem. També parla d'un terratrèmol a la resurrecció i fa aparèixer un àngel, les dones no s'espanten i van ràpidament a explicar-ho als deixebles.

7. Mateu suposa que Jesús ressuscità físicament. La resurrecció física entrà a la tradició cristiana als anys noranta; aquest punt necessita ser remarcat. El poder sobrenatural encarnat, com a manera d'interpretar la presència de Déu en la persona de Jesús, no formava part de la història de Jesús. Si la **sobrenaturalitat de Jesús** no fou original, si va ser agregada avançat ja el cristianisme, aleshores també pot ser retirada sense destruir la seva essència.

8. Al final Mateu presenta així la resurrecció (Mateu 28:16-20): Jesús és el Senyor del cel i de la terra glorificat i vestit amb l'autoritat del Fill de l'Home, arriba caminant sobre els núvols amb tota l'autoritat al cel i a la terra, viu a la presència celestial. Déu eleva Jesús davant la divinitat, fent-lo part del que ell és. Jesús és retratat com **l'encarnació d'una divinitat** externa sobrenatural.

9. **El text de Lluc** (*Evangeli de Lluc* i *Fets dels Apòstols*), entre els anys 88–95, (Alguns biblistes col·loquen Lluc i Fets a mitjan segle segon) explica diferentment de Mateu el naixement de Jesús. L'àngel s'apareix a Maria; A Mateu l'anunciació es fa a Josep en un somni. No hi ha estrella ni mags. Apareix

un àngel a un grup de pastors pobres. Un infant en humil pessebre. Tots es converteixen en intèrprets simbòlics, reemplaçant els grandiosos regals portats pels reis mags de Mateu.

10. Lluc escriu a **un públic menys jueu i més obert**; no li interessa mostrar Jesús com una figura divina amb vestits humans. Separa la resurrecció de l'ascensió; Jesús ressuscità tornant a la vida en aquest món, més tard pujà al cel, a la presència de Déu. S'aparegué a Pere i als deixebles i els demanà menjar, demostrant que no era un fantasma.

11. A *Fets* 1 queda clar que Jesús tornà a la seva llar celestial, ubicada més amunt del cel; és una divinitat que ens visita en forma humana. Els miracles són gairebé una segona naturalesa de Jesús. Lluc interpreta **Jesús de forma teista**.

12. Lluc, igual que Marc i Mateu, fa servir la litúrgia de la sinagoga per organitzar el seu evangeli. Es dirigeix a una comunitat mixta composta de jueus i gentils. Dissemina el *Sermó de la Muntanya* en tot l'evangeli ì canvia el sentit de Pentecosta; no és la celebració de la Llei, sinó **la rebuda de l'Esperit Sant**. Superada la divisió de la Torre de Babel, l'Esperit crea una comunitat inclusiva. (*Fets* 2).

13. La marxa cap a una interpretació sobrenatural teista de Jesús continua amb **l'evangeli de Joan**, escrit entre els anys 95 i 100 dC. Sembla rebutjar el naixement virginal; el substitueix amb un pròleg que afirma que la preexistència de Jesús; ell era la Paraula, el Logos diví que estava amb Déu des del principi de la creació. Aquest Logos senzillament es va encarnar i va viure entre nosaltres. (Joan 1).

14. Joan afirma la identitat forjada entre Jesús i Déu: "*El Pare i jo som un*" (10:30). "*Qui em veu a mi, veu el Pare*" (14:9). **El Jesús-Déu de Joan** realitza coses miraculoses: transformar aigua en vi (2:1-11), curar un home cec de naixement (9:1-41), ressuscitar Llàtzer, enterrat feia quatre dies (11:,1-53). Joan reivindica per a Jesús el nom "*Jo som*", revelat com nom propi de Déu en l'episodi de l'esbarzer ardent (Èxode 3:14). "*Jo som el pa de la vida*" (6:35); "*Jo som la llum del món*" (8:12); "*Jo som la porta*" (10:9); "*Jo som el camí*" (14:6). Per al quart evangelista, Jesús és l'encarnació humana del gran "*Jo som*", Déu dels jueus.

15. Joan no narra **l'últim sopar**; col·loca el seu ensenyament sobre l'eucaristia en l'episodi miraculós d'alimentar una multitud. El Crist de Joan declara: "*Si no menjau la carn del Fill de l'Home i no beveu la seva sang, no tindreu vida en vosaltres*" (6:53 i ss). Jesús és el boc expiatori sobre el qual són carregats tots els pecats dels humans, i, per tant, és el que carrega i treu els pecats del món.

16. Hi ha una **evolució en les escriptures** cristianes. Pau preparar el terreny: "*Perquè en Crist Déu reconciliava el món amb ell mateix*" (2a Corintis 5:19). Marc declara Jesús esdevingut Fill de Déu en el baptisme. Mateu i Lluc presenten Jesús com a Déu des de seva concepció (Mateu 1-2 i Lluc 1-2). Joan explica Jesús com a Verb o Logos des de l'eternitat i comunica el significat de la resurrecció de Jesús, qui apareix en llocs amb portes i finestres tancades, pot travessar parets, el seu cos mostra les nafres dels claus... Segons Joan, envia l'Esperit Sant, el consolador, per guiar a la veritat total (16:1-15). Maria Magdalena és la primera persona que veu Jesús ressuscitat.

17. La humanitat de Jesús dequeia en cada pas evolutiu i la seva divinitat creixia; Jesús era el Déu encarnat, l'home diví, la divinitat que vingué a aquest planeta mitjançant néixer d'una verge i partint del món pel miracle de l'ascensió còsmica. En **Jesús, el Déu teista** va viure entre nosaltres i salvà la raça humana. El teisme triomfà; Jesús de Natzaret fou revestit amb ell. Mentre la teologia es desenvolupava Jesús esdevingué Fill diví de Déu, després encarnació de Déu i, finalment, segona persona de l'eterna Trinitat Santíssima. Si es qüestionava aquest sistema teològic, el resultat era "excomunió" i, fins i tot, mort a la foguera. En nom de la seguretat, tots els dubtes eren reprimits.

18. Fou establerta l'estructura; **una jerarquia** –es deia iniciada pels apòstols i amb la seva garantia- s'anà succeint de generació en generació per mitjà d'ordenacions vàlides. L'autoritat d'aquesta

jerarquia garantia la veritat infal·lible de la fe, rebuda dins canals vàlids, coneguts com a sagraments, a través dels quals el Déu teista actuava portant la gràcia al seu poble.

19. **El teisme empresonà Jesús** i l'embolicà en vestimenta sobrenatural; ell era Déu en forma humana, ell establí l'Església, ell dictà les Escriptures, ell feia miracles. Era un sistema perfecte, dogmàticament imposat, teísticament interpretat, i amb enorme poder. Aconseguia calmar el dolor i el trauma de l'autoconsciència, segons Freud, i l'amenaça del no-ésser, segons Tillich.

20. Quan l'Església necessitava incorporar una nova veritat, simplement proclamava **nous dogmes**.
    - El papa esdevingué infal·lible al segle XIX per enfortir la feble autoritat de l'Església,
    - La virginitat de Maria fou verge després del part; Jesús va néixer sense trencar l'himen sagrat. Ho apuntalaven dos textos bíblics: *"Aquesta porta romandrà tancada, no s'obrirà; ningú no hi entrarà, perquè el Senyor, Déu d'Israel, hi va entrar; per això romandrà tancada"* (Ezequiel 44:2). Jesús ressuscitat entrà dins una sala tancada (Joan 20:19-23). Si el Senyor era capaç de passar per les portes arrancades d'una ciutat i podia passar per les parets d'un saló tancat, la virginitat postpart no era un problema, ja que Jesús també podia passar per l'himen de la mare sense trencar-lo!
    - Es digué que Maria havia estat concebuda immaculada quan la ciència descobrí que no només l'home transmet el codi genètic, sinó també la dona; per tant, la dona també transmetria el pecat original als fills. Així, per mantenir Jesús concebut sense pecat, la seva mare també ho havia estat.
    - Es proclamà que Maria havia estat assumpta, portada al cel corporalment. Aquesta doctrina fou declarada l'any 1950, a l'inici de l'era espacial.

21. El model teista de Déu, nascut de l'ansietat humana, triomfà en el cristianisme, però el teisme s'està morint, o potser ja és mort. Com pot ser **un cristianisme no-teista?** Com respon l'Església cristiana davant l'alba d'un nou món?